

Investície do prekládky v Čiernej nad Tisou by pomohli exportu ukrajinského obilia

ZSSK CARGO je pripravená zvýšiť svoje prekládkové a prepravné kapacity na hranici s Ukrajinou, aby pomohla zvýšiť objemy tranzitu alebo dovozu ukrajinských agroproduktov. Generálny riaditeľ ZSSK CARGO Roman Gono to konštatoval 5. októbra počas návštevy podpredsedu Európskej komisie pre hospodárstvo Valdisa Dombrovskisa, ministra dopravy SR Pavla Lačariča a ministra pôdohospodárstva SR Jozefa Bíreša v prekládkovej stanici Čierna nad Tisou a v kontajnerovom prekladisku v Dobrej.

miliónov eur. Skener slúži na prehliadku vozňov a kontrolu, či sa deklarovaný tovar naozaj nachádza vo vozni. Pomôže zrýchliť kontroly na hraniciach, eliminovať zdržania, ktoré pohyb tovaru po železnici spomaľujú.

Chceme pomôcť Ukrajine

Slovensko si aktuálne uplatňuje ako jedna z troch krajín jednostranný zákaz dovozu obilia z Ukrajiny. Napriek tomu hľadá riešenie, ako Ukrajine pomôcť, a to formou licencovania dovozu obilia. Dôležité je, aby sa zabezpečili garancie, že obilie neskončí na slovenskom trhu, povedal minister pôdohospodárstva Jozef Bíreš. Slovensko má podľa neho 50-percentnú spotrebu domáceho obilia, zvyšok vyváža. Tohoročná úroda je pritom vyššia ako minulý rok vďaka vyšším výnosom, aj keď celková osiata výmera bola nižšia. - **Dovoz z Ukrajiny narúša cenotvorbu, vývoz slovenského obilia je komplikovaný**, - konštatoval Jozef Bíreš. Minister dopravy Pavol Lačarič v Čiernej nad Tisou potvrdil, že Slovensko chce pripraviť cestu ukrajinského obilia pre trhy, na ktoré patrí. Druhá vec je vyriešiť dovozy obilia na Slovensko. V každom prípade je podľa Lačariča potrebné ďalej investovať do modernizácie kapacít na prepravu tovarov medzi Slovenskom a Ukrajinou.

Kontajnery na obilie

Kapacita vo Východoslovenských prekladiskách je dostatočná, čo sa týka koľají

Kedže na trhu je nedostatok špeciálnych vozňov na prepravu agroproduktov, ako riešenie sa ponúkajú špeciálne Innofreight kontajnery, uložené na plošinových vozňoch.

ZSSK CARGO má možnosti, aby navýšila kapacity, potrebuje však podporu na prípadné investície do vozňov, prekládky, techniky či legislatívnu podporu. Takýmto spôsobom je spoločnosť pripravená napomôcť prepravám obilia z Ukrajiny, ktoré sú od leta zablokované, keďže trasa cez Čierne more je uzavretá. ZSSK CARGO predpokladá, že tento rok prepraví z Ukrajiny okolo milión ton agroproduktov a v prípade záujmu je schopná zvládnuť na budúci rok aj vyššie objemy.

- **Dnes sme mali príležitosť prezrieť si prekladisko v Čiernej nad Tisou a terminál v Dobrej. Videli sme, ako sa prekladajú a prepravujú ukrajinské agroprodukty, aké sú kapacity prekládky, úzke miesta a ako by bolo možné zabezpečiť rýchlejšiu prepravu ukrajinského tovaru cez hranicu. Po železnici sa prepravuje 10 až 15 percent z celkového množstva**

exportu ukrajinských agroproduktov. Európska komisia intenzívne a aktívne pracuje, aby sa tieto objemy mohli zvýšiť, - uviedol Valdis Dombrovskis v Čiernej nad Tisou.

Cez Nástroj na prepájanie Európy (CEF) je aktuálne schválená investícia 130 miliónov eur spolu pre Ukrajinu, Slovensko a Maďarsko na zvýšenie kapacít prekládky a zintenzívnenie preprav cez hranice. Spolufinancovanie EÚ predstavuje 68 miliónov eur, súčasťou financií je obstaranie kontrolného skenera pre Čiernu nad Tisou v hodnote 10

Fotografiu zo známej lávky ponad koľajisko v Čiernej nad Tisou má aj podpredseda EK Valdis Dombrovskis. Spoločnosť mu robia minister pôdohospodárstva Jozef Bíreš, technický riaditeľ BTS Alojz Filipek a minister dopravy Pavol Lačarič.

Minister pôdohospodárstva Jozef Bíreš, zástupca spoločnosti Budamar Logistics Ľubomír Loy, podpredseda Európskej komisie pre hospodárstvo Valdis Dombrovskis a generálny riaditeľ ZSSK CARGO Roman Gono sledujú v TKD Dobrá vykládku obilia z návěsu kamióna do zariadenia, ktoré dopraví tovar priamo do železničného vozňa.

aj prekládokovej techniky, no pri zvýšení dopytu a náporu na prepravy agroproduktov z Ukrajiny už môžeme naraziť na strop. - **V minulosti sa tu prekladalo násobne viac tovaru ako v súčasnosti alebo posledných rokoch**, - konštatoval generálny riaditeľ ZSSK CARGO Roman Gono. ZSSK CARGO v spolupráci s BTS by vedela vyčleniť pracoviská, napríklad Jazykovú rampu, ktoré by slúžili na prekládku agroproduktov. Nevyhnutné sú však v každom prípade investície do vozňov, pretože požadované rady vozňov na trhu chýbajú. Je však tiež možnosť využiť špeciálne Innofreight kontajnery,

Generálny riaditeľ ZSSK CARGO Roman Gono hovoril o možnostiach navýšiť kapacity preprav cez slovensko-ukrajinskú hranicu. Potrebná však bude podpora na prípadné investície do vozňov, prekládky, techniky či legislatívna podpora.

ktoré sa prepravujú na plošinových vozňoch. Práve prekládka do takýchto kontajnerov sa ako názorná ukážka uskutočnila v TKD Dobrá počas návštevy vicekomisára a dvoch slovenských ministrov.

Kapacity zatiaľ postačujú

Za deväť mesiacov tohto roka ZSSK CARGO prepravila z Ukrajiny 644 tisíc ton agroproduktov. Polovica z tohto objemu sa doviezla po širokom rozchode v Čiernej nad Tisou,

zvyšok približne rovnakým pomerom po normálnom rozchode v Čiernej nad Tisou a po ŠRT cez Maťovce. V tejto štatistike nie je zarátaných odhadom 350 tisíc ton, ktoré dovážajú a prekladajú viaceré súkromné spoločnosti a ktoré nevstupujú do informačných systémov ZSSK CARGO.

- **Najväčší nárast prekladaného tovaru sme za sledované obdobie zaznamenali pri kukurici, sóji a slnečnicovom oleji**,

- špecifikuje zvýšenie preprav riaditeľ sekcie VSP Michal Fazekaš. Veľká časť navýšeného objemu agroproduktov sa prekladá v termináli kombinovanej dopravy Dobrá, kde sa tak sčasti eliminuje výpadok intermodálnej prepravy.

Ešte dodajme, že v štatistike firma zaznamenáva aj ďalšie plodiny ako sójový olej, proso, cirok, raž, jačmeň, hrach, tzv. pokrutiny zo semien či súraž, čo je zmes pšenice a raže a ďalšie. Ich podiel je síce nízky, no v celku tvoria nie nezanedbateľné percentá.

Ako sme spomenuli vyššie, na Slovensku, ale tiež Poľsku a Maďarsku platí od jari zákaz dovozu

viacerých agrokomodít z Ukrajiny, najmä pšenice, kvôli ochrane slovenských pestovateľov. V septembri bol predĺžený do konca roka. A hoci Ukrajina proti týmto opatreniam protestovala, dohoda sa aktuálne so Slováckmi na vydávaní a kontrole obchodných licencií. Faktom je, že v iných európskych krajinách neplatia obmedzenia na ukrajinský tovar, ktorý sa tak tranzitom dostáva aj na ich trh a konkuruje slovenskému, resp. maďarskému či poľskému vývozu. Preto dopravcovia skôr kritizujú nedostatočnú priepustnosť hranice a uprednostnili by investície do kapacít prekládky a uskladnenia, aby mohli uspokojiť dopyt po prepravách poľnohospodárskej produkcie.

- **V Čiernej nad Tisou sú celkové odhadované prekládkové kapacity pri agroproduktoch na úrovni okolo 150 tisíc ton mesačne**, - približuje M. Fazekaš. Ako dodáva, podmienkou naplnenia kapacít je dostatočný počet prázdnych NR vozňov. Pre ilustráciu, v auguste sa v tejto PPS po širokom rozchode doviezli tovary v komodite potraviny v objeme 40 tisíc ton, po normálnom rozchode 22 tisíc ton. Rekordný bol tohtoročný február, keď celková preprava agroproduktov v Čiernej nad Tisou cez hranicu prekročila 85 tisíc ton.

Plány na rozšírenie skladov a prekládky

Investície do prekládky a skladov na hranici s Ukrajinou sú už od minulého roka realitou a hoci oslovené spoločnosti hovoria v tejto súvislosti hlavne o neistote, pripravujú ďalšie plány na rozšírenie svojho pôsobenia.

Spoločnosť BTS napríklad vybudovala na rozšírenie skladovacích kapacít nový sklad v areáli TKD Dobrá s rozlohou 1200 m². Určený je predovšetkým na dočasné uskladnenie agroproduktov prepravovaných v big-bagoch. BTS má od ŽSR v nájme tiež III. Jazykovú rampu, kde plánuje výstavbu novej prekládkovej technológie. Tento zámer je však časovo aj finančne náročný a podmienený získaním stabilného obchodného partnera pre prepravy obilia. Ďalšou možnosťou navýšenia prekládkových a skladovacích kapacít je prispôsobenie ďalších existujúcich, v súčasnosti nevyužívaných prekládkových rámp v PPS Čierna nad Tisou.

Ladislav JANDOŠEK